

ደብረ ታቦር

2005 ዓ.ም. (8/6/2013 G.C)

መዝሙር: የውሐንስ ወንጌላዊ ምስክር ኮይኑ ከምዚ በለ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ አብዚ መጽሓፍ ዘይተጻሕፈ ብዙኅ ተአምራታትን ዘደንቕ ነገራትን ገበረ። እቲ ዝተጻሕፈ ኸኦ ንስኹም አብኡ ክትአምኑ፥ አሚንኩም ከአ ሕይወት ዘለዓለም ክትረኽቡ እዩ። ንሱ ካብ ጥንቲ ካብ ሰማይ ዝወረደ ብዘይ ሥጋ ዝወረደ እዩ። ንሱ ብርግጽ አብ ሰማይ ብሥግኡ ዓሪጉ እዩ ከምኡ ዝበለ አምላኽ የለን። አቦ ናይ ወዱ ምስክር ኮነ አብ ሩባ ዮርዳኖስን አብ ደብረ ታቦትን ከምዚ እናበለ መስከረ፥ እዚ እዩ እቲ ወዳይ ዘፍቅሮ አብኡ ልቦይ ዝሰመረለይ በለ።

ንባባት: ዕብ 11:23-30, 2ጴጥ 1:15-ፍ፥ ግ.ሓ. 7:34-51፥ ሉቃ 9:28-38

ምስባክ:

1. ታቦር ወአርሞንኤን በስመ ዝኣክ ይትፈሰሑ ወይሰብሑ ለስምክ መዝራዕትክ ምስለ ኃይል፥ “እምባ ታቦርን ሄርሞንን ብስምካ ዕልል ይብሉ፥ ንስምካ ኸኦ የምስግኑ፥ ቅልጽምካ ምስ ሓይልኻ” መዝ. 89: 12-13።
2. ደብር ርጉዕ ወደብር ጥሉል፥ ለምንት ይትነሥኡ አድባር ርጉዓን ደብር ዘሰምሮ እግዚአብሔር የኃድር ውስቴቱ” “እምባ ርጉእን ጥሉልን፥ ስለምንታይ ኢኹም ብቕንኢ እትትንሥኡ፥ እግዚአብሔር አብኡ ንዘለዓለም ክነብር እዩ መዝ. 68:15-16።

ብዓል ደብረ ታቦር ሓደ ካብቲ ካብ 5ይ ክፍለ ዘመን አብ ምስራቕ ሶርያ ብዕለ ክብዓል ዝጀመረ እዩ አብ ምዕራባዊ ዓለም ምስ ምስዓር አስላም አብ ምስራቕ ኤውሮጳ አብ 15 ክፍለ ዘመን ክብዓል ጀመሩ። ነዚ ብዓል ፍሉይ ዝገብሮ ጎይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ምስቶም ዘፍቅሮም ሰለስተ ሓዋርያቱ ጴጥሮስ ያዕቆብ ዮሐንስ አብ ደብረ ታቦር ክጽሊ ከምዝወሰደም እሞ አብኡ ራእይ ከምዝተቐየረ እሞ ንሱ መን ምዃኑ ዝገለጸሉ እዩ። ሉቃስ አብዚ ብዙሕ ምልክታት ጠቂሱ ንረኽቦ ከምኡ ብሰለስት ወንጌላውያን ዝጥቀስ እዩ፤ ደመና፥ ብርሃን፥ ድምጺ፥ ጎቦ፥ ከምኡ ናይ ሙሴን ኤልያስን ምህላው ፍሉይ ትርጉም ይህቦ ክልቲአም ንሕግን ነብያትን ይውክሉ። ሉቃስ ነዞም ሰለስተ ሓዋርያት አብ ጌተ ሰማኒ ምስኡ ከምዝወሰደም እሞ ድቃስ ከምዝወሰደም ይገልጽ። አብዚ እውን በቲ ዝረአይዎ ድቃስ ይወስዶም።

ሉቃስ ወንጌላዊ ንፍሉይ ዓላማ ኢሉ ፍልይ ብዝበለ ይገልጻልና። መጀመርያ ክጽሊ ከምዝኸደ ይገልጻ። አብዚ እቲ ራእይ ምቕያሩ ናይ ጸሎት ጥቕሚ ክገልጽ ኢሉ የእትዎ። ክጽሊ እንከሎ፥ ክጥመቕ እንከሎ (3:21-22) ኩሉ ጊዜ ሓደ ዓቢ ነገር ይገጥም። ራእይ ተቐይሩ እዚ ብሕማም ወይ ብገለ ምክንያት ዝመጸ ምቕያር ዘይኮነ አብቲ ውሽጣዊ ለውጢ እዩ ዘስምዕ። አብ ማርቆስ 9:2 አብ ማቴ 17:2 እውን ንረኽቦ ኢና። ክዳውንቲ ዘነጻባርቕ ጳዕዳ ኮነ ይብለና። ጳዕዳ ክዳውንት ምልክት ሓጎስን ብዓልን እዩ። አብ ዳንኤል 7:9 ነዚ ዝገልጽ ንረኽብ። አብ ግ.ሓ. 1: 10 አብ መዓልቲ ዕርገቱ ክልተ ሰባት (መላእክቲ) ጳዕዳ ክዳውንቲ ዝተኸድኑ፥ አብ መዓልቲ ትንሣኤ ሉቃስ 24:4 ዘነጻባርቕ ክዳን ዝተኸድኑ ከምዝተራእዩ ይነግረና።

ክጽሊ እንከሎ ሙሴን ኤልያስ ከምዝተራእዩ አብ ሉቃስን ማቴ 17:3 ነቲ ማር ኤልያስን ሙሴን ዝብል ንታሪኻዊ መስርዕ (ንክርኖሎጂካዊ መስርዕ) ክጥዕም ቀይሮም ይነግሩና። አብዚ ናይ ሙሴ ዓቢ ነገር ብዝያዳ ጸቂጡ ይነግረና። ሙሴ (ዘፀ 24:15-18) ኤልያስ (1ዘነገ 19:8-19) ክልቲኦም ናይ አምላኽ ህላዌ አብ ጎቦ ዝተመኮሩ እዮም፤ ክልቲኦም ድሕሪኦም ንዝተክእዎም ዝቐብኡ እዮም (እያሱ አብ ዘዳግ 34:9፤ ኤልሳዕ አብ 1ዘነገ 19:16-19፤ 2ዘነገ 2:9-15)።

ብግርማ ተገሊጹ ዝብል አዘራርባ ፍሉይ አብ ሉቃስ እዩ አብ ጉልቅ 32 ከአ ተደጊሙ ንረኽቦ። ነቲ ራእዩ ዝተቐየረ ዝብል ናይ ወዲ ሰብ ዝብል ምስ ኢየሱስ የተሓሕዞ። አብ ሉቃስ 2:9 ከምኡ አብ 2:32 ብግርማ ምግላጹ ንኢየሱስ ከምዝምልከት ድሮ ተነጊሩ ነሩ እዩ።

ነዚ መሰረት ገርና መንፈሳዊ ትርጉም ብዓል ደብረ ታቦር ክንርኢ። ንባባትና አዕሚቕና እንተ አስተንተና አብዚ ዓለም ምስ ዘሎ ነገራት ጥቡቕ ርክብ አሎና። ብአንጻሩ ኸአ ናይ እዚ ዓለም ከምዘይኮና ኸአ እምነትና ይነግረና። ንአምላኽ ክንረኽቦ እንተ ኾና አብዚ ዓለምን በዚ ዓለምን ጌርና ጥራሕ ኣና እንረኽቦ። እዚ እንነብሮ ዓለም ነባሪ ሰፈርና አይኮነን አብ ጉዕዞ አብ ስደት ኣና ዘሎና። አብ ቀዋሚ ስፍራና እናተጎዓዝና ኣና፤ ምስ አምላኽ ምሉእ ሓድነት አብ እንረኽብሎ ስፍራ ገጽና እና ተጎዓዝና ኣና። እዚ እዩ ዓላማ ተፈጥሮና ስለ ዝኾነ ኩሉ ጊዜ አብ ቅድሚ ዓይንና ገርና ክንርእዮ ዘሎና እዩ። አብ ጉዕዞና እንከሎና ብሓላፊ ነገራት ክንትሓዝ ይክአል እዩ። ክእለትና ትሕዝቶ ገንዘብና፤ ትምህርትና ዝአመሰሉ አብ ገለ እዋን ዓንቀፍትና ክኾኑ ይክአል እዩ። ከምሰይቲ ሎጥ ድሕሪት ክንጥምት የብልናን ኩሉ ጊዜ ንቅድሚት ጠሚትና እንተ ተጎዓዝና እዩ ዝሓሸ። ከምቲ ሓደ ጽሓፊ ዝበሎ ሕይወት ከም አብ ምርኢት አብ ቤት ሰናማ እንርእዮ እዩ። ሕይወት ሱቕ ኢሉ እዩ ዝጉዓዝ ግን አበይ ገጹ ከም ዝጉዓዝ ዘሎ ምፍላጡ አድላዩ እዩ።

ቅዱስ ሉቃስ ነዚ ናይ ሎሚ ወንጌል ክገልጽልና እንከሎ አብ ዝሓለፈ ምዕራፍ ብዛዕባ ጴጥሮስ ኢየሱስ ሰባት መን ይብሉኒ ኢሉ ምስሓተቶም ዝሃቦ መልሲ መሰረት ገሩ እዩ ነዚ ክፍሊ ምልዋጥ ራእዩ ዝነግረና። ጴጥሮስ መምህርም እቲ ዝጸብይዎ መስሕ ምዃኑ ገሊጹ እዚ ነቶም ዝስዕብዎ ዝነበሩ ዓቢ ጸጋን ህያብን እዩ ነሩ። ንሳቶም ክስዕብዎ ስለ ዝተሓርዩ ዕድለኛታት እዮም። አብዚ ጊዜ አብ አእምሮ ነፍስወከፎም ዝነበረ ትጽቢት ክንግምቶ ንኸእል ማለት አብ ስልጣን ዘለዎም ተስፋታት። እዚ ኹሉ ግጉይ ትጽቢት ድሕሪ ሓጺር ጊዜ በኒኑ። ኢየሱስ ድሕሪ ሓጺር ጊዜ ናቱ ተኸታሊ እንታይ ምዃኑ ኸገልጸሎም ጀሚሩ። ዓበይቲ ህንጻታት አይክህሉን እዩ። ናይ ክብሪ ቦታታት አይክህሉን እዩ። ብአንጻሩ ካብ መጀመርያ ነገራት ካልእ መገዲ ክሕዙ እዮም። እቲ መስሕ ብብዙሓት ክጽላእ ክዋረድ ክንዓቕ ክትሓዝ ክሳቕ አብ መጨረሻ ክስቀል እዩ። እንተ ኾነ እዚ እቲ ዝተጸበይዎ መስሕ አይነበረን። አርድእቱ ነዚ ምስ ሰምዑ አብ ከቢድ ጸልማት አትዮም። ጴጥሮስ ነቲ ዝሰምዎ ክጸወሮ ስለ ዘይክአለ ጎይታይ እዝስ አይውረድካ እናበለ ተዛሪቦ። እንተኾነ ነቲ ሓለቓ ቤተ ክርስቲያን ቀዳማይ ወኪሉ ኪድ ሰይጣን ካባይ ርሓቕ እናበለ ገኒሕዎ።

ድሕሪ እዚ ኩነት እዩ ናይ ሎሚ ወንጌል ዝሰዓበ። ንሰለስተ ናይ ቀረባ አርድእቱ ንጴጥሮስ ያዕቆብን ዮውሓንስ ምስኡ አብ እምባ ወሲድዎም። ብርግጽ እዚ እምባ አየናይ ምዃኑ ቅ. መጽሓፍ አይነገራንን እዩ እንተኾነ ደብረ ታቦር ከምዝኾነ ብትውፊት ይንገረና። አብ ቅዱስ መጽሓፍ ጎቦ ቅዱስ ቦታ እዩ ምኽንያቱ አብኡ አምላኽ አሎ። አብ ብሉይ ኪዳን እንተ ረኤና አብ አድባራት ዓበይቲ ነገራት ተፈጺሞም። ደብረ ስና ደብረ ታቦት ደብረ ጽዮን፤ ደብረ ሄርሞን ወዘተ ኩሎም ፍሉይ ናይ አምላኽ ህላዌ አብ አድባት ይገልፉልና። አብ ደብረ ታቦር ጴጥሮስን ያዕቆብን ዮውሓንስ ኢየሱስ ብምሉእ ራእዩ ከምዝተቐየረ ክርእዩ ክኢሎም። ብርሃን አምላኽ ብኣኡ አቢሉ ከንጸባርቕ ርእዮም።

ብሃንደበት ብሙሴን ኤልያስን ተማእኪሉ ርእዮም ክልቲኦም አዕማድ ናይ ዕብራዊ ኪዳን ንሕግን ነብያትን ዝውክሉ ብሓፈሻ ብምሉእ ንዕብራዊ ባህሊ ዝውክሉ እዮም። ሉቃስ ክልቲኦም ብዛዕባ አብ ኢየሩሳሌም ዝወርዶ ስቓይን ሞትን ይዛረቡ ነሮም ይብላና። አብዚ ክልቲኦም ሙሴን ኤልያስን ነቲ ንኢየሱስ ዝወርዶ መከራ ብምልኡ ምስቲ ንሶም ዝውክልዎ ባህሊ ከምዝሰማማዕ ከም ዝፈልጡን ኮይኑ ይቐርብ።

እቶም ሰለስተ ሓዋርያት ሓንቲ ክርድኦም ኣይከኣለን ኣብ ድቃስ እዮም ነሮም (ከምቲ ድሓር ኣብ ጌተ ሰማኒ ዝኾንዎ) ድሓር ግን ነቕሖም (ኣብ ገተ ሰማኒ ግን ክነቕሑ ኣይከኣሉን)። ሙሴን ኤልያስን ምስ ከዱ ጴጥሮስ ካብ ስምዒት ዝተላዕለ ዓጀውጀው ክብል ጀሚሩ። ጎይታይ ኣብዚ ሰለስተ ዳስ ንግበር ሓንቲ ንኣኻ ሓንቲ ንሙሴ ሓንቲ ኸኣ ንኤልያስ እናበለ ክቆጻጸር ዘይከኣለ ዘረባ ኣህተፍቲ። ወንጌል ነዚ ክገልጽ እንከሎ ጴጥሮስ ዝብሎ ኣይፈልጥን ነሩ ይብሉና። ጴጥሮስ ዘረብኡ ምስ ወድኦ ደመና መጺኡ ኣንጻላለዎም እሞ ኣብቲ ደመና ክኣትዉ ከለዉ ፈርሁ። እዚ ኣምላኽ ምስኡም ከምዘሎ ዝገልጽ እዩ። ካብቲ ደመና ኸኣ እቲ ዝሓረኸዎ ወደይ እዚ እዩ ንእኡ ስምዕዎ ዝብል ድምዒ ተሰምዑ።

ስምዕዎ፡ ነቲ ኢየሱስ ዝበሎም ብዛዕባ መስሕን ክንጸግን ክሓምምን ብዘሕፍር ሞት ከምወት ምጅኑ ክዝክርዎ ተነገርዎም። ነዘን ቃካት እንተ ዘይተረድኦምን እንተ ዘይተቐበልዎን ነቲ ሓቀኛ ኢየሱስ ኣይፈልጥዎን እዮም ማለት እዩ ኣርድእቱ ኸኣ ኸኾኑ ኣይክእሉን እዮም። ከምቲ ኣብ ዮሐ 12:24 ፍረ ስርናይ ኣብ ምድሪ ወዲቓ እንተ ዘይሞተት በይና እያ እትነብር፤ እንተ ሞተት ግን ብዙኅ ፍረ ኸም እትፈሪ ብሓቂ ብሓቂ እብለኩም ኣሎኹ ዝበሎ እዩ። ሕማማትን ሞትን ኢየሱስ ንነፍስወከፍና ናይ ሓዲስ ሕይወት ዘርኢ እዩ።

እቲ ድምዒ ምስተ ተሰምዑ ኢየሱስን እቶም ሰለስተ ሓዋርያት ንበይኖም ተሪፎም። እቲ ኩሉ ጊዜ ዝርእይዎ ኢየሱስ ጥራሕ ርእዮም። ግን ሱቕ ኢሎም፡ ሓንቲ ኣይበሉን ብዙሕ ብዛዕባ እምነትን ኢየሱስን መገድታቱን ክፈልጥዎን ክምሃርዎን ዘለዎም ነገራት ከምዘሎ ክርድኡ ክኢሎም። ዘድልዮም ዝነበር ህያብ እምነት ምሉእ ብምሉእ ኣብ ኢየሱስ ምእማን ጥራሕ ምጅኑ እውን ክዕዘቡ ክኢሎም።

መልእኽቲ ዕብራውያን ነዚ ብዝያድ ክንርዳእ ትሕግዘና። እምነት ኣብርሃም ኣቦና። ሕይወት ኣብርሃም ብምልኡ ጉዕዞ እምነት እዩ። ዓደብኡ ሓዲጉ ኣብዘይፈልጦ ዓዲ ክኸይድ ተሓቲቱ፤ ነዚ እንተ ገበረ ኣቦ ብዙሕ ህዝቢ ከምዝኾነውን ተነገርዎ ብእምነት ሓንቲ ዋሕስ ዘይብሉ ዓደብኡ ሓዲጉ ኣብቲ ዝተባህሎ ከይዱ። ውሉድ ዘይብሉ እንከሎ ኣቦ ብዙሕ ህዝብ ከምዝኸውን ተነገርዎ ነዚ እውን ብእምነት ተቐቢልዎ። ንሓደ ወዱ ክስውኡ ኣምላኽ ምስ ሓተቶ ብእምነት ከተግብሮ ፈቲኑ፤ ሣራ ሰበይቱ ኣብ እርጋና ከምእትወልድ ንዝተነገሮ ኣሚኑ ብሓጺሩ ኩሉ ሕይወቱ እምነት ዝመልኦ እዩ ነሩ።

ነዚ ክነንብብ እንከሎና ከመይ ገሩ ልባትና ከምዝትንክፈና ክንሓስብ ኣሎና። ሓዋርያት ኣብ ደብረ ታቦት ዝተገዙብዎን ዝረኣይዎን ክርእዩን እንታይ ከምዝተገብረ ክምስክሩን ጥራሕ ኣይኮነን ምስኡ ኣብ እምባ ዝደቦ፤ ንሳቶም እውን ኣብ ሕወቶም ምሕዳስ ምልዋጥ ክግብሩ ከምዘድሊ ክነርጎም ኢሉ እዩ። ንሕና እውን ነዚ ክንገብር ፍቓደኛታት ክንከውን ንዕደም ኣሎና። ቅዱስ ጳውሎስ ኣብ ሰብ ፊሊጲስቶስ ዝጻሓፉ 3:17-ፍ ዘሎ እንተ ኣንበብና ንሕና ግና ሃገርና ኣብ ሰማያት እያ ይብሉና። ዓላምን መወዳእታናን ሕይወትና ምስ ኣምላኽ ምጅን እዩ። ካልእ ዓላማ የብልናን።

ከመይ ኢሉ እዩ ምሕዳስ ምቓይር ኣብ ሕይወትና ክመጽእ ዝኽእል? ነቲ ኩሉ ኢየሱስ ዝብለና ብምስማዕን ነቲ ኩሉ ዝብለናን ዝደልዮን ብምግባርን፤ ብኻልእ ኣዘራርባ ኣንጻር ኩሉ እቲ ካብ ኣምላኽ ዝፈለየና ብምኻድ እዩ። ከምቲ ንጴጥሮስ ክሰምዎን ክቕበሎን ዘይደለ ግን ክሰምዕን ብኣኡ ክጉግዝን ዝተሓተ ንሕና እውን ነቲ እንደልዮ ወይ ዝጥዕመና ዘይኮነ ነቲ ኣምላኽ ዝደልዮን ዝሃበናን ብምቕባል ብምግባርን እዩ። ምሉእ እምነት ገርና ብመገዱ ክንጉግዝ ከሎና። ኣብ መገዱ ምሉእ እምነት ብምግባር እሞ ንሳ ጥራሕ ኣብ ምሉእ ሓድነት ምስ ኣምላኽ ከም እተብጽሓኒ ብምሕሳብ ክጉግዝ ኣሎኒ። እዛ መገዲ እዚኣ ጥራሕ እያ ምንጪ ሓቅን ፍቕርን ሓጎስን ሰላምን።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ